

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ
Medical University - Sofia
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
Faculty of Medicine – Deans's Office

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО
ПАТОАНАТОМИЯ

Програмата е приета на заседание на Факултетен съвет протокол № 36/28.11.2019г

Анотация на изучаваната дисциплина

Обучението по патоанатомия за студентите по фармация е важно допълнение към техните познания за общите болестни процеси развиващи се в органите и тъканите на организма както и техните уреждания свързани с прилагане на различни лекарствени форми.

Основни задачи на учебната програма

Крайните цели на обучението по патоанатомия за студентите по фармация са да се добият теоритични и практически познания върху:

1. Задачите, методологията и предмета на дисциплината.
2. Обобщена информация за основните и универсални патологоанатомични болестни промени в клетките, органите и тъканите на ултраструктурно, светлинномикроскопско и макроскопско органно ниво.
3. Опознаване на основните патологоанатомични находки в органите и комплексно в организма при отделните заболявания според нозологични единици.
4. Опознаване на органните и тъканни нарушения на патологоанатомично ниво свързани с прилагането на лекарствени форми (т.н. лекарствена патология).
5. Експирементална патология включваща информация за предклинични проучвания и изследвания върху опитни животни за целите на клиничната медицина, вкл. и тестване на лекарствени препарати.

Лекции

Лекция №1 Предмет и методи в общата и клинична патология. Методи на експиременталната патология

Лекция №2 Универсални клетъчни увреждания. Абнормни отлагания в клетките и междулетъчния матрикс.

Лекция №3 Нарушения в кръвообръщението. Кръвоизливи, тромбоза, емболия, некроза/инфарт

Лекция №4 Компенсаторно-възстановителни процеси – хипертрофия, атрофия, хиперплазия, метаплазия

Лекция №5 Възпалителни процеси. Морфологични характеристики на острия и хроничен възпалителен процес

Лекция №6 Тумори: доброкачествени и злокачествени. Органна локализация. Съвременни форми за диагностика за целите на таргетно лечение

Лекция №7 Увреждания на организма от лекарствени средства – лекарствена патология

Упражнения/семинари

Упражнение/семинар №1 Предмет методи и задачи на патологичната анатомия. Общопатологични процеси.

Увреждане на клетката и междуклетъчния матрикс. Нарушения в клетъчния и тъканен метаболизъм. Дистрофии. Определение на понятието. Диспротеинози-клетъчни и извънклетъчни: смесени. Диспротеинози /смущения в обмяната на глюкопротеините, нуклеопротеиди и хромопротеидите – пигменти/. Смущения в обмяната на мастите. Масна дистрофия. Промени в количеството на мастите в тлъстинните депа. Атероматоза. Смущения в обмяната на въглехидратите. Смущения в минералната обмяна. Образуване на конкременти.

Упражнение/семинар №2 Необратими увреждания на клетката и междуклетъчния матрикс. Некроза – определение, видове. Изход и значение за организма. Апоптоза. Смърт, белези на смъртта.

Упражнение/семинар №3 Смущения в кръвообращението и лимфообращението. Промени в количеството на кръвта – артериално и венозно пълнокръвие: класифицирани форми на органични прояви. Кръвна стаза и хипостаза. Кръвотечение – видове според механизма, последици. Тромбоза – механизъм и местни фактори за тромбоемболизъм. Изход и значение за организма. Емболия – определение. Видове. Инфаркт на миокарда, мозъка и други органи. Смущения в циркулацията на лимфата и на тъканната течност. Оток – причини, видове.

Упражнение/семинар №4 Морфологични форми на възпалението. Остро и хронично възпаление. Екзудативно /серозно, фибринозно, гнойно, хеморагично, гнилостно/ и продуктивно възпаление. Специфично възпаление – определение и видове: при туберкулоза, луес, ревматизъм, актиномикоза и др.

Упражнение/семинар №5 Компенсаторно-приспособителни процеси: регенерация, хипертрофия, атрофия. Метаплазия, видове. Тумори – обща характеристика на туморния растеж и строеж на туморите. Доброкачествени и злокачествени тумори. Етиология и патогенеза на туморите. Предтуморни процеси. Класификация и наименование. Тумори от епителен произход – доброкачествени и злокачествени. Тумори от съединителната тъкан – доброкачествени и злокачествени. Други тумори.

Упражнение/семинар №6 Смущения в развитието на организма /тератология/. Ембриопатии и фетопатии. Фактори, причиняващи вродени малформации. Ролята на лекарствените средства. Прояви на малформациите – единични и двойни уродства. Аномалии в развитието на вътрешните органи.

Упражнение/семинар №7 Увреждания на организма от лекарствени средства. Лекарствена алергия. Морфологични промени при увреждане на организма от различни видове лекарствени средства – антибиотици, сулфонамиди, транквилизатори, кортизонови препарати, антиконцепционни и др. Патологични изменения в черния дроб, храносмилателна система, бъбреци, нервна система и др

Текущ контрол – форми, честота

Тест, проведен в средата на семестъра

Конспект за теоретичен семестриален изпит

1. Предмет и методи на патологичната анатомия: аутопсия, биопсия, некропсия.
2. Експериментални модели в патологията и клиничната фармакотерапия.
3. Обща характеристика на уврежданията на клетката и междуклетъчния матрикс.
4. Етиология и патогенеза на клетъчните увреждания. Класификационни форми.
5. Етиология и патогенеза на извънклетъчните дегенеративни процеси. Видове.
6. Абнормни нарушения на вещества в клетките. Обща характеристика.
7. Паранхимна мастна дегенерация.
8. Мезенхимна мастна дегенерация.
9. Абнормно отлагане на пигменти в клетките. Ендогенни и екзогенни пигменти. Видове.
10. Отлагане хемоглобиногенни пигменти. Хемосидерин. Хемосидероза.
11. Хемоглобиногенни пигменти: билирубин. Видове жълтеници.
12. Нарушения в отлагането на меланина.
13. Екзогенни пигменти. Видове. Лекарствено обусловени пигментози.

14. Абнормни отлагания в междуклетъчния матрикс. Класификационни видове. Обща характеристика.
15. Отлагане на фибриноид. Видове.
16. Отлагане на хиалин и амилоид.
17. Клетъчна смърт (некроза). Определение, причини видове.
18. Апоптоза.
19. Обща характеристика на нарушенията на периферното кръвообращение. Артериална и венозна хиперемия. Общи органни промени.
20. Артериална хиперемия. Видове.
21. Венозна хиперемия. Остра и хронична. Характеристика на патологичните промени в белите дробове и черния дроб.
22. Анемия (малокръвие).
23. Тромбоза. Строеж и видове тромбози. Изход от тромбозата.
24. Емболия. Характеристика на артериалната и венозна емболия. Органни нарушения при видове емболии.
25. Инфаркт. Определение. Видове инфаркти според локализация: миокард, мозък, бял дроб.
26. Кръвотечение. Видове, според механизма и мястото на кръвене.
27. Нарушение в циркулацията на тъканната течност. Оток.
28. Възпаление. Обща характеристика на фазите на възпаление.
29. Ексудативно възпаление. Видове според морфологичната характеристика и клетъчен състав.
30. Хронично възпаление. Обща характеристика. Видове клетки участващи в пролиферативното възпаление.
31. Специфично възпаление. Туберкулоза, сифилис, ревматизъм.
32. Компенсаторно-възстановителни процеси. Обща характеристика: хипертрофия, атрофия, регенерация.
33. Хипертрофия. Видове.
34. Атрофия. Видове.
35. Метаплазия: пряка и непряка. Прозоплазия и анаплазия.
36. Регенерация. Обща характеристика. Видове клетки според растежния си потенциал.
37. Регенерация на различните видове тъкани.
38. Тумори. Определение, етиология и патогенеза на туморите.
39. Обща характеристика на доброкачествените и злокачествени тумори. Класификационни наименования.
40. Макроскопски вид и микроскопски строеж на туморите.
41. Доброкачествени и злокачествени епителни тумори.
42. Съединително тъканни (мезенхимни) тумори. Доброкачествени и злокачествени.
43. Неопластични заболявания на кръвотворната и лимфна тъкан: левкози, лимфоми.
44. Предракови състояния.
45. Смущения в развитието на организма. Етиологични фактори.
46. Смущения в развитието на организма. Видове ембрио- и фетопатии.
47. Лекарствени увреждания на човешкия организъм.
48. Лекарствени средства въздействащи на ЦНС.
49. Странични органни действия на антихистаминовите и антисертонинови препарати.
50. Странични органни въздействия на сърдечните гликозиди, Антиаритмичните и антихипертензивни лекарствени средства.
51. Странични действия на бета-адренергичните блокери и диуретиците.
52. Странични действия на кортикостероидите.
53. Странични действия на половите хормони и оралните контрацептиви.
54. Странични действия на антибиотиците.

55. Странични действия на сулфонамидите и други антибактериални лекарства.
56. Странични действия при имunosупресивни и цитостатични препарати.
57. Лекарствена болест.

Учебна литература:

1. Обща патология. Бошнакова-Празникова Ц.П.и съавт., Симелпрес, София, 2010 г.
2. Обща и специална патологична анатомия, под ред. Ив. Вълков, София, 1995 г.
3. Патология. Обща патология. Том I, под. ред. Велев Г., Каменова М. ИК „Стено”, 2016
4. Учебник по клинична патология, под. ред. Велев Г., Михайлов Ив., „Знание”, 2002 г.
5. Robbins and Cotran pathologic basis of diseases. 9th ed. 2017.